

Iskaj vsak dan razen nedelje in praznikov.
Izšel vsak dan razen nedelje in praznikov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori: 2657 N. Lawrence av.
Office of publication: 2657 N. Lawrence av.
Telephone: Lawrence 4635.

LETO—YEAR XII. Cena lista: 25.00. Entered as second-class matter January 25, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1917.
Chicago, Ill., četrtek, 13. novembra (Nov. 13) 1919. Subscription \$4.00 Yearly. STEV.—NUMBER 268.
Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

OGROMNA VEČINA RUDARJEV ŠE VEDNO NA STAVKI.

Poročila iz premogarskih okrožij dokazujejo, da se premogarji ne strinjajo s klepom njihovih voditeljev in se nočejo vrniti na delo. Farmarski governor v Sev. Dakoti je zasegel rudnike.

Včerajšnja poročila iz vseh krajev premogarske stavke kažejo, da je bila stavka na ukaz sodišča končana le za voditelje premogarjev — ne pa za premogarje. Tukaj slede poročila:

Springfield, Ill. — 12.000 premogarjev v springfieldskem poddistriktu št. 4 je še vedno na štrajku; niti eden se ni vrnil na delo. Lastniki jam se tolažijo, da premogarji še niso prejeli uradnega obvestila, da je štrajk končan.

Danville, Ill. — Niti eden premogar se ni vrnil na delo.

Indianapolis, Ind. — Premogarji v okrožju Bicknell, 3000 po številu še vedno štrajkujejo. Vsi pravijo, da edino konvencija ima pravico preklicati stavko.

Terre Haute, Ind. — 8000 premogarjev v tukajšnjem okrožju je še na štrajku.

Pittsburgh, Pa. — 20.000 organiziranih premogarjev v Washingtonu Contyju se ne zmeni za preklic stavke.

Pueblo, Colo. — V okoljih premoga v južnem Coloradu se stavka nadaljuje.

Athens, O. — 10.000 premogarjev v okrožju Hocking je še na štrajku. Morda izjavljajo, da se ne vrnejo na delo, dokler jim ne bo zagotovljena viklja plača in krajši delavnik. Vsi veliki premogovniki v Jefferson Countyju počivajo.

Steubenville, O. — Stavka premogarjev se nadaljuje.

Saginaw, Mich. — Organizacija v tem okrožju še ni dobila obvestila o preklicu stavke. Rovi počivajo.

Cheyenne, Wyo. — 8000 premogarjev je še vedno na štrajku.

Washington, D. C. — Ko se je izvršila rudarska organizacija podala, je kabinet odredil, da se naroči delavskemu tajniku, da pozove prihodnji petek obe stranki v Washington na konferenco. V političnih krogih govore, da sprejmeta povabilo obe stranki.

Bismarck, N. D. — Governor L. J. Frazier je podal pred nekaj dnevi izjavo, da zapleni premogovnike, če se premogovniški podjetniki ne sporazumijo do šestih zvečer v torek z rudarji. Do sporazuma ni prišlo, naker je governor proglasil vojno stanje in zaplenil premogovnike.

Governor Frazier je odredil, da generalni adjutant Fraser takoj prevzame vodstvo.

Governorjeva odredba je nemilo dirnula v obraz premogovniške podjetnike, ki niso pričakovali, da governor svojo grožnjo uresniči in zapleni premogovnike.

Poročila iz vseh krajev dajejo slike o mišljenju rudarjev.

Springfield, Illinois. — Duncan McDonald, predsednik Illinoiske delavske federacije, pravi, da ne verjame, da se rudarji vrnejo na delo v državi Illinois. Odborniki podokrajev so ravnali tega mnenja.

Joliet, Ill. — Joseph Heron, blagajnik strokovne organizacije, izjavlja, da se rudarji v Coal Cityju in Wilmingtonu ne bodo vrnili na delo, če se jim ne povisa mezd.

Bellefonte, Ill. — James Mason, odbornik sedmega podokrajja, je podal izjavo, da se rudarji v St. Clairu in Madisonu ne bodo vrnili na delo, dokler ne bodo dosežene njih zahteve. Tukaj je okoli petnajst tisoč rudarjev.

Collinsville, Ill. — C. J. Simpson, zapisnikar krajevne rudarske organizacije, pravi, da je splošno mnenje med rudarji, da se ne vrnejo na delo.

JADRANSKO VPRAŠANJE BO REŠENO, KAKOR ZAHTEVA ČAST ITALIJE!

Pariz, 12. nov. Italijanski ministrski predsednik Nitti je prejel zagotovilo od Lloydja Georga, da bo jadransko vprašanje rešeno tako, kakor zahtevajo "interesi zaveznikov in čast Italije." Tako poroča "Presse de Paris". Nitti zahteva, da Tittioni popusti v svojem kompromisnem predlogu.

SOVJETSKJE ARMADE SE BLIŽAJO NARVI.

Judenice je izgubil Jamburg z veliko zalogo živil in drugega materiala.

MIROVNO POGAJANJE.

London, 12. nov. — Najnovejša uradno brezično poročila iz Moskve se glasi, da so sovjetske čete zdrobile Denikinovo fronto na 47 milj dolgi črti. Ena rdeča divizija je prodrla 105 milj daleč v zadnjih treh dneh.

London, 12. nov. — Iz Helsinkijev javljajo, da so boljševiki okupirali Jamburg, zadnje postojanko Judenicev čet na aleh sovjetske Rusije. Tam je imel Judenice veliko zalogo živil in streliva, ki ga je dobil od zaveznikov in iz Amerike, katerega pa ni mogel umakniti. Sovjetske čete so našle v mestu boljševične polne ranjencev. Rdeči zdaj prodirajo proti Narvi, ki se nahaja samo 16 milj od Jamburga in ki je glavno oporišče in sedež Judeniceve vlade.

Iz Revala poročajo, da Leti nadaljuje ofenzivo proti ruskim boljševikom v okolščini Riga.

Poročilo iz Omaka se glasi, da je huda zima ustavila bojevanje vzhodno od reke Išin.

Dorpat, Estonija, 11. nov. — Tukaj je bila včeraj odprta druga konferenca med zastopniki baltičkih držav; navedeno so tudi delegatje iz Finske, Poljske, Belorusije in Ukrajine, toda njih zastopstvo je le poluradno. Zborovalci razpravljajo o preliminar-nem sestanku z delegati sovjetske Rusije dne 17. novembra.

Washington, 12. nov. — Italijanski delavski delegat Gino Bol-desi je včeraj predlagal na seji mednarodne delavske konference, da se konferenca izreče, da naj zavezniški takoj stopijo v mirovno pogajanje s sovjetsko Rusijo. Bol-desi je dejal, da je nasprotnik boljševizma, je pa za to, da Rusi sami odločajo o obliki svoje vlade.

Kodanj, 12. nov. — Tukaj se je organizirala danska sovjetska stranka, ki se je pridružila moskovski Internacionali.

Dublin, Irsko, 12. nov. — Zveza irskih strokovnih uni je ob priliki praznovanja obletnice ruske revolucije sprejela resolucijo, v kateri čestita ruski sovjetski vladi na njenih zmagah.

VOLITVE V BERGERJEVEM OKROŽJU 19. DECEMBRA.

Madison, Wis. — Governor Philip je v torek razpisal izredne volitve v petem kongresnem okrožju, ki obseza mesto Milwaukee. Izvoliti se ima kongresnik, ki nameni socialističnega Bergerja, katerega je kongres izvolil pred par dnevi. Primarne volitve se vrše 8. decembra, končne volitve pa 19. decembra. Kakor se čuje, bo Berger zopet kandidiral.

OROPANI GOSTJE.

Baltimore, Md. — Ko so gostje v nekem tukajšnjem hotelu prvega razreda sedeli pri obedu in se masili z okusnimi jedili, sta nepričakovano vstopila dva oborožena bandita in sta pobrala gostom nad tri sto dolarjev. Bandita sta se v hotelu pred par dnevi registrirala kot gosti. Samoposebica je, da bandita nista plačala hotelskega računa in sta se poslovila po francoskem načinu.

LIGA PREVZAME PARISKE KOZLE.

Jadransko vprašanje, Santung, Turčija, Rusija itd. pride v roke slavne lige.

AMERIKA JE "KOZEL" ZA PARISKE INTRIGE.

Pariz, 12. nov. — Liga držav podeduje vse kozle mirovne konference, katerih ni malo. Cesar ni mogla in ne bo realna konferenca, odprta skupnica diplomatov, ostane ligi, da reši. Prvo zborovanje lige se vrši v Parizu. To je že sklenjeno. Kdaj se vrši, je medu odvisno od ratificiranja mirovne pogodbe v ameriškem senatu.

Vprašanje, namreč glavna, ki jih pariški zbor prepusti ligi so: Beka, jugoslovanske-italijanska meja; Santung, kako se razdeli Turčija, čigava bo Tracija in Besarabija in končno Rusija. Kitajska je sporočila, da se ne bo direktno pogajala z Japonijo in zahteva, da liga reši vprašanje Santunga.

Kar se tiče Rusije, je vrhovni svet mnenja, da liga naredi "prvo poskušnjo" s to uporno državo. Velike članice lige si razdelje Rusijo in vsaka bo skrbela za "red in mir" v ožiskanem delu.

Mirovna konferenca gre h koncu in da delo še ni končano, so tega krivi — Američani, ker silijo domov za Božič. Pravzaprav so Američani zdaj krivi vseh kozlov, ki jih je naredila konferenca. Znan Wilsonovo izjavo, ki je po mnogi Italijanov zavlekla rešitev reškega problema, sta odobrila Clemenceau in Lloyd George, toda zdaj je vsa odgovornost na Wilsonu. Anglija in Francija sta garantirali Japoniji, da dobi Santung, ampak zdaj je kriv Wilson. Rumunsko afero na Ogrskem so tudi zakrivali Američani, dasiravno zahtevajo že mesec, da so entente gane in zapodi Rumunco domov.

Tako zdaj prekladajo krivdo za kozle drug drugemu na rame in zavezniški imperialisti hočejo biti seveda najbolj čisti.

NEMIRI V CENTRALJI.

Seattle, Wash. — Ameriška legija je priredila na 11. novembra parado po mestu. Ko se je povorka približala lokalu I. W. W., so iz bližnjih hiš pričeli streljati na povorko. Trije so bili smrtno ranjeni, dva pa ranjena. Nihče ne ve, kdo je streljal. Nekateri sodijo, da so bili ljudje najeti, da streljajo na povorko, da se lahko vprizori pregajanje članov I. W. W., ker se je takoj raznesla govorica po mestu, da so člani I. W. W. streljali na povorko, dasiravno očitno trdijo, da ni padel iz lokala I. W. W. nobeden strel. Dogodek se je precej identično odigral z bombnim napadom na parado za vojaško pripravljanje v San Franciscu. Kasneje so obdolžili neko osebo, da je streljala na povorko in da pripada k organizaciji. Odvedli so jo v zapor. Zvečer ob polnoči je pa v ječo vdrila našmujena ulična drhal, luči v mestu so bile ugasnene, drhal je pa odvedla osumljeno osebo izven mesta in je obesila na mostu. Ves dogodek je zavil v misterij, kajti siljijo so tudi glasovi, da je neki Dale Hubbard na prav nesramen način provodiral neko osebo na ulici, naker je dotična oseba potegnila samokres in oddala strel na njega. Neznane je stekel, za njim so pa tekli legionarji, da ga primejo. Neznane je streljal in ubil je tri osebe in dve pa smrtno ranil.

Governor je takoj odredil milico v Centralijo, da napravi red in mir, ker se je bati nadaljnjih izbruhov.

VINARJI NA VELIKIH JEZERIH.

Chicago, Ill. — Na jezeru Superior je divjal tako hudi vihar, da so parniki poskakali varne pristane blizu White Fisha. Snežilo je skozi štiri in dvajset ur.

ENTENTA ZAHTEVA, DA SE VLADA NA OGRSKEM REORGANIZIRA.

Berlin, 12. nov. — Iz Budapešte poročajo, da je zavezniški poslanec George Clerk dostavil v imenu entente ultimatum ministrskemu predsedniku Friedrichu, ki se glasi, da mora biti v 48 urah sestavljena koalicijska vlada na Ogrskem, ako ne, da mora Friedrich odstopiti z vsem svojim kabinetom.

PROHIBICIONISTI PORAZENI V OHIO.

Ponovno štetje glasovnic dokazuje, da so bili suhihni tepeni na cel črti.

IZID GLASOVANJA VAŽEN ZA VSE ZDRUŽENE DRŽAVE.

Columbus, Ohio. — Čim bolj se bliža ponovno štetje o prohibiciji svojemu koncu, toliko bolj tone prohibicionistična zvezda. Doda imajo mokri 641 glasov večine proti prohibicionističnemu ustavnemu amendentu. Prešteti so bila že skoraj vsa poročila iz ohijskih okrajev, toda prav malo je bilo najti pogreškov, ki bi spremenili izid glasovanja. In kadar lokalni odbori še enkrat prešteli glasove, se mogoče ti pogreški izkažejo, da niso pogreški. Ponovno štetje je prineslo tale rezultat: Za prohibicijo 498.879 glasov, proti prohibiciji 500.520 glasov. Večina na strani mokačev znaša 641 glasov. Če se priznajo pogreški, bodo mokači vseno imeli 546 glasov večine. Zdaj je treba prešteti še glasove iz ohijskih okrajev.

Ponovno štetje glasov je zahteval James A. White, vodja prohibicionistov, kajti prohibicionisti so bili prepričani, da zmaga; ker so privlekli na volišče svojega zadnjega volitea. Izid ljudskega glasovanja ni važen le za državo Ohio, ampak se tiče vsega ameriškega ljudstva, ker prepričani so, da bodo splošno prohibicijo za eno leto. V enem letu se pa marsikaj zgodi, ker bodo v prihodnjem letu predsedniške volitve. Mogoče je, da bodo prohibicionisti poraženi na cel črti. Ali zalostno je, da se mora ameriško ljudstvo pečati s takimi malenkostnimi vprašanji, kar povzroča, da zaostajajo važne socialne reforme. Zdi se, da se je prohibicionistična organizacija ustanovila z namenom, da prepreči socialne reforme v korist delavstva. Mesto, da bi se legislature pečala s socialno zakonodajo, pa razpravljajo o prohibiciji, ki je za napredek človeštva toliko vredna, kot plikav oroh. Turki so menda že precej prohibicionistično ljudstvo, obenem so pa tudi najbolj zaostali v civilizaciji in kulturi.

BIVŠI SENATOR LEWIS V NOVI VLOGI.

Urbana, Ill. — Bivši senator James Hamilton Lewis, demokrat, je govoril pred dijaki, ki študirajo na državni univerzi. Dejal je med drugim, da je treba deportirati vse državljane, pa naj bodo rojeni v Ameriki ali ne, če ne živijo po postavah.

Senator se ni jasnno izrazil, če naj Združene države ustanovijo novo Sibirijo, poljsko kočarko sveta, na katerem bodo živeli deportirani navadni kriminalci in ljudje, ki so drugega političnega mišljenja kot vlada, ki je slučajno na krivlu.

Dijaki so komentirali njegov govor, da so taki eksperimenti zelo nevarni, kajti Rusija zdaj žanje, kar je sejla.

Zarota proti sultanu.

London. — Iz Carigrada poročajo, da je bila tam odkrita zarota proti turškemu sultanu. Druga vest se glasi, da je Mustafa Kemal pasha, vodja nacionalističnega gibanja s sedežem v Konji, sporočil sovjetski vladi v Rusiji, da je pripravljen skleniti aljanec s sovjetsko Rusijo.

NOVA FAZA V JEKLARSKI STAVKI.

Delavci, ki so se vrnili na delo, zapuščajo ponovno tovarna, ko so uvideli, da so bili prevarani.

POLOŽAJ STAVKE UGODNEJŠI SEDAJ, KOT KEDAJ PREJE.

Pittsburgh, Pa. — V jeklarsko stavko je prišlo novo življenje in za jeklarske podjetnike se je približala ura poraza. Na stotine delavcev, ki so zastavkali v septembru in so se kasneje vrnili na delo, so zopet ustavili delo. Ta akcija jeklarskih delavcev je tako zadela jeklarske podjetnike, da so jim od samega presenečenja usta zapadla. Po navadi so po svojem informacijskem biroju izjavljali, da se vsaki dan vrnejo stavarji v tisočih na delo, a ko so jih zdaj vprašali častnikarski poročevalci, če je res, da so zastavkali jeklarski delavci, ki so se vrnili na delo, so gospodje rekli, "da se je položaj prav malo spremenil."

Ta nepričakovana akcija jeklarskih delavcev je precej hudo zadela jeklarske podjetnike, kajti daniti se je pričelo valed uje tudi v podjetniških krogih, da stavka ne bo tako končala, kot so gospodje izdelali svoj načrt pri misli, obloženi s šampanjem. V delavskih krogih so bili že zdavneva jasnem, da je jeklarska stavka za delavce praktično dobitna, to se pravi, da je jeklarska industrija v škripih in da ne proizvede porabnega jekla in železa, ki ga zahtevajo na trgu. Zdaj je v vprašanje časa, kdaj jeklarski podjetniki priznajo svoj poraz. Organizirano delavstvo se je odločilo, da bo podpiralo jeklarske stavarje, dokler vztrajajo v stavki.

Jeclarski podjetniki so zdaj zapravili še lepe milijone dolarjev, da slonijo stavko. Ti milijoni so bili vrženi v vodo, kajti za jeklarske delavce je danes položaj ugodnejši, kot je bil v začetku stavke. Novo življenje, ki je prišlo v jeklarsko stavko, mogoče prepriča jeklarske podjetnike, da je njih trud zastoj, kajti vrsta stavarjev se ne krejlo, ampak se množe. Kadar bodo jeklarski podjetniki prišli do tega prepričanja, takrat jih ni neta tudi ošabnost in trmoglavost. Če to spoznanje ne pride kmalu, bo izguba za jeklarske podjetnike še večja kot do zdaj.

SLEPARJI Z VOJNIMI ZNAMKAMI PRIJETI.

Plačevali so \$3.60 za pet-dolarso znamko.

Chicago, Ill. — Vladni detektivji so včeraj prijeli pet sleparjev, ki so meštarili z vojnovarovalnimi znamkami. Sleparji so hudi lepo urejene pisarne v glavnem delu mesta in imenovali se "brokerje." V njihovih shrambah je bilo najdenih znank v vrednosti \$150.000. Znamke so bile zaplenjene. Zakon prepoveduje, da ima ena oseba več kot za \$1000 vojne hranilnih znank. Sleparji so hoteli prevariti zakon s tem, da so nakupljene znamke odlepili, napolnili z njimi nove knjižice in ponarejali imena na knjižicah. Znamke po pet dolarjev so kupovali po \$3.60 od oseb, ki so v stiskah za denar in ki ne vedo, da se znamke lahko izmenjajo na pošti za pravo vrednost.

Prijeti sleparji so: Weldon Webster, 521 Ashland Block; K. W. Kempf, 12 N. La Salle St.; Martens & Co., 125 W. Madison St.; Carl White, 56 W. Madison St.; J. S. Lowitz, 203 S. Dearborn Street.

VREME.

Chicago in okolica. — V petek jasno in mirno. Severozapadni vetrovi.

Konvencija J. R. Z. v Clevelandu.

ZAPISNIK III. ZBORA J. R. Z. v CLEVELANDU, O.

(Dalje.)

Pododsek za resolucije se vrne ter predloži urejeno resolucijo o gospodarskem vprašanju, ki se glasi:

Politična svoboda in neodvisnost jugoslovanske države je v največji meri odvisna od gospodarskih pogojev in razmer njenega prebivalstva in zunanje življenja. Država ima nalogo ustvariti v okvirju politične svobode, da se njeno in njenega prebivalstva gospodarsko razvije do čim višje stopnje, da se narodu zagotovijo sredstva produkcije in produkti, in prepreči izkoriščanje narodovega bogastva in dela od neopravičenih elementov.

Jugoslovanska država ima velike, toda nerazvite zaklade. Ima pa tudi izredno velike obveznosti — ob svojem porodu, izvršajoče iz učinkov zadnje vojne in letav, ki jih povzročajo združitve med seboj odtujenih delov in harmonično enoto.

Da moremo zadostiti svojim obveznostim, ne da bi resignirali na svoje suverene pravice in ne da bi ohromili svoje prebivalstvo tako, da bi prišlo v nevarnost njegovo materialno življenje in njega produktivna sila, mora poiskati pota, da pride do virov, iz katerih more črpati v korist vsemu ljudstvu in brez nepotrebnega oskodaovanja posameznika in posameznih skupin. Enako mora ustvariti pogoje, da se čim najugodnejše razvije skupno bogastvo in blaginje vseh državljanov in s tem zagotovi možnost najefektivnejšega političnega, kulturnega in socialnega razvoja posameznika in celote.

Temelj narodovega gospodarstva je zemlja, na kateri živi. Njeni zakladi, moči in plodovi morajo biti narodu predvsem zavarovani. Obenem morajo biti ustvarjeni pogoji, ki omogočijo najracionalnejši in v skladu s najbogatejši razvoj zemljišnih plodovitosti in imenovanih zakladov in sil, predvsem v prid narodovi skupnosti in dalečino v prid vsem njenim delom. V ta namen predlagamo sledeča osnovna načela, ki naj služijo kot karkit vsemu gospodarskemu zakonodajstvu in gospodarskim uredbam jugoslovanske države:

1.) Načeloma je zemlja last vsega naroda, čigar pravica in dolžnost je, da jo vsakem oziroma izrazi po najboljših načinih in z najboljšimi sredstvi naprednega gospodarstva in sodobne tehnike.

Za uspešno agrarno obdelovanje zemlje je treba odpraviti vse tiste, iz prejšnjih razmer podedovane sisteme, ki ovirajo in pešajo tako izrabljanje, čili je agrarno vprašanje ne z ozirom na privilegije iz časov pred porodom jugoslovanske države, temveč edino z ozirom na skupne potrebe naroda in ljudstva, ki zemljo faktično obdeluje. Takim kvalificiranim obdelovalcem jo je dati v posest; obenem pa se morajo ustvariti organizacije, ki omogočajo obdelovanje tal po najmodernejših načinih, ki združijo posamezne posesti, občine, i. t. d. v večje zadržne skupine in narodno zadržno zvezo. Enako se mora izmenjavljati produktov, konvencionalno tudi konsum organizirati na zadržni podlagi, in omogočiti čim popolnejšo kooperacijo med produkcijo in konsumom.

uredbe agrarnega razmerja pa ne sme obdelovalcev-posednikov obremeniti s posebnimi davki ali kakršnihkoli davkov. Proces preveze in zahteva se morajo seveda abolirati v celosti, naj meniti tako, da bi njih delo postalo lučeno in zanje same in v skladu z brez koristi za narod.

Pri razdelitvi dosežanih vstopov naj se regulirajo posestna razmerja sploh z določitvijo minimalnega in maksimalnega razmerja posesti, pri čemer je jemati v poštev kvaliteto tal in držiške razmere.

2.) Državi je pridržana pravica vseh regulacij, ki so potrebne, da se s poljedelstvom najbolje zadosti skupnim potrebam naroda.

3.) Država mora dobiti vsa sredstva industrijske produkcije v svojo last in si pridržati vrhovno nadzorstvo vse industrije, namenom, da jo uredi primerno za največjo možno produktivnost. Za upravo raznih industrijskih panog se morajo ustanoviti organizacije, v katerih so zastopani država, proizvajalci in konsumenti, in sicer tako, da morajo biti vzajemni interesi najbolje zavarovani. Da se pospeši čim uspešnejši razvoj industrije in od nje pridobijo čim večji dohodki za državo in vse prizadete dele, zlasti da se na ta način ljudstvo kolikor mogoče reši davčnih bremen in pomnoži država vire dohodkov za svoje raznovrstne obveznosti, se mora poddržati bančni sistem s centralno narodno banko in s pridobivanjem neproduktivnega ali nezadostno produktivnega kapitala za produktivne namene.

4.) Prometna sredstva: železnice, paroplovna na morju in notranjih vodah, pošta, brzojavi, telefon, i. t. d., se morajo poddržati in kolikor je v njih direktna državna uprava zaradi značilne dolžne stroge nepristranosti, upravljati analogno z industrijskimi napravami.

5.) Z ozirom na zunanjo trgovino je treba ustvariti organizacijo, ki trajno študira in doganja potrebe zunanje trga po jugoslovanskih produktih, in pogoje importa sirovin in eventualno blaga v Jugoslavijo, da bo mogoče regulirati eksportno produkcijo v zvezi z domačimi potrebami čim bolj dovršeno.

6.) Ljudstvo ima pravico do denarja, katerega vrednost je do najvišje možnosti zagotovljena. Potrebno je pa tudi, da se prepreči pomanjkanje denarja v cirkulaciji.

V ta namen je potreben denar, katerega valuta je osnovana na splošno priznanih trpežnih snovi; nadalje je potreben denar, katerega vrednost naj pokriva v ta namen najbolj primerni deli narodnega bogastva.

Bančni sistem, ki mora, v kolikor ni sam državen, brezposojno stati pod zadostnim nadzorom države, mora biti tako urejen, da morejo instituti sistema služiti potrebam industrijske, agrarne, trgovske, transportne, domačemu in zunanemu trgu, državi in njenim delom ter denarno prometnim potrebam ljudstva.

7.) Dokler ne dobi država iz produktivnih institucij naroda zadostnih sredstev za pokrivanje vseh potreb, naj bo davčni sistem direkten in osnovan na dohodkih, vsehvi zaslužke, dedščine, darila, dobičke; urejen bodi progresivno. Eksistenčni minimum, ki se mora določiti tako, da pokriva kulturni stopnji dobe primerne potrebe družine, mora biti prost davka. Če nanese nezogibna potreba, se smejo obdavčiti predmeti-luksusa, nikakor pa ne potrebščine.

Medtem ko bi bilo vzajemno materialno življenje narodov olajšano s trgovino brez vsakih carin, mora Jugoslavija vpoštevati dejanske svetovne razmere, in dokler so carinski sistemi drugod v veljavi, mora varovati potrebe svoje države in svojega ljudstva s primernimi carinami. Na noben način pa se ne smejo nalagati take zadržne carine, ki bi mogle podraževati življenjske potrebščine ljudstva, potrebe sirovin za industrijo ter tehnične pripomočke produktivnega dela sploh.

8.) Vplivom velja za vse uravnavanje gospodarstva temeljno načelo, da mora vsak zakon in vsaka uredba služiti v prvi vrsti interesom skupnega naroda in njega posameznim delom ter kolikor ne nasprotuje tem interesom, blaginje in razvojni možnostim vsakega državljana brez razlike spola, vere ali drugih distinkcij.

Brat Kukovac se zahvaljuje konvenciji in Slovencem sploh za njih delo in vztrajnost v agenciji med hrvaškimi in srbskim narodom za republikansko delo. V lepih besedah je očrtal potrebo narodne proboje med svojimi rojaki in se zahvaljuje v imenu svobodoljubnih Hrvatov eksekutivi za nje trdnostno delo.

V pogledu pomoči odraslim otrokom v Jugoslaviji predloži brat Frank Črne sledečo resolucijo, katero konvencija tudi sprejme:

III. redna konvencija J. R. Z. uvidi nalogo potrebo in pomoč osirotelim, nedolžnim otrociem, kakor tudi denarji sinov v stari domovini. III. redna konvencija J. R. Z. potrdi sklep eksekutivnega odbora, da se J. R. Z. zavzame s vsim močmi v tem pogledu ter dela sporazumno s American Jewish Reliefom v New Yorku. J. R. Z. pobira v ta namen prostovoljne prispevke in darove pri okrajnih organizacijah, od posameznikov, kakor tudi od poslovnih družtev ter pošilja denar skupno le eksekutiva na American Jewish Relief v New Yorku.

Brat Kristian poudarja, da je bil že večkrat pri tem Reliefu ter je izpostavil vse mogoče udobnosti za pomoč otrokom v stari domovini. Povedal je, da je bil naproten, da pošilja J. R. Z. skupne vsote, in ne posamezniki. Posamezniki, ki bi hoteli v tem pomagati, naj pošljejo denar na eksekutivo in ta bo potem poslala skupno vsoto na ta odbor.

Brat Josip Bratkovič spira na konvencijo, da se da eksekutivi J. R. Z. zaupnica za njeno delo, poizkušanje in vztrajnost. Vsi delegati in delegatke vdanje v znanje priznanja raz sedežev in po dvoglasno zagotovo močno aplavdiranje, s katerim so dali poslanec naroda svrati je znanje v eksekutivo in nalo vro organizacijo J. R. Z.

J. F. Durn, delegat s Collinwood, O., predloži sledečo resolucijo: Kot delegat zastopajočemu "Slovensko Zadržno Zvezo" iz Collinwood, O., dovoljuje, da sprejemo nekotiko besed glede konsumiranja, ali kooperacije. Upajoč, da bo III. redna konvencija J. R. Z. delovala, ali kooperacije. Upajoč, da bo III. redna konvencija J. R. Z. delovala, ali kooperacije. Upajoč, da bo III. redna konvencija J. R. Z. delovala, ali kooperacije.

Za društvo "Jadranska Vila" št. 178 SNPJ: E. Poljšak, A. Babick, J. Francišin, J. Brack, L. Pečenko.

MIROVNA POGODBA SE NI SPREJETA.

Washington, D. C. — Mirovna pogodba se je prav nalo približala svoji rešitvi in če se bodo razprave o nji tako nadaljevale, tedaj nastaja dvom, da bo sprejeta v sedanjem zasedanju.

Nekateri senatorji vztrajajo pri tem, da je rešitev železniškega vprašanja, pravzaprav Cumminsova železniška predloga važnejša kot pa mirovna pogodba.

Pri razpravi o mirovni pogodbi so debatirali o Wilsonovih štiri najstih mirovnih točkah. Govorili so večinoma demokratje.

Zenska volilna pravica na Španskem.

Madrid. — Vlada je predložila zakon volilne reforme, ki daje ženam od 23. leta volilno pravico in zvišuje število poslancev v parlamentu od 400 na 470.

Nemčija pred revolucijo.

Berlin. — Dr. Cohn, ki je po smrti Huga Haaseja prevzel vodstvo stranke neodvisnih socialistov, je izjavil zadnji terek, da bo pomanjkanje premoga, živil in surovin povzročilo velike stavke tekom zime in iz strajkov se lahko razvije socialna revolucija. Edina odpora po njegovem mnenju je mednarodno posojilo, ki podela Nemčiji kredit in dvigne vrednost valute.

Važno za potnike.

KATERI SE NIMATE POTREBNIH LISTIN ZA POTOVANJE, NE HODITE V NEW YORK, DA SE NE PRIJETI TU DI VAM ISTO KOT MNOGIM, KI ČAKAJO PO VEČ MESECIH NA ŠIFKARTE IN BOGATJO ŽIDOVSE AGENTE. OBRNITE SE NA NAS IN MI VAM BOMO V PAR DNEVIH PREKRLELI POTNE LISTE, ŠIFKARTE, NAJBOLJŠI PARNIK IN VEM, KAK SE POTREBUJE ZA POTOVANJE. VRE TO PO NAŠI NIŽJI CENI; S TEM SI PRIHRANITE DENAR, TRUD IN ČAS.

OPRAVLJAMO VSE NOTARŠKE POSLE (COMMISSIONER OF DEEDS), KUPUJEMO BONDJE IN DRUGE VREDNOSTNE PAPIRJE, MENJAMO IN POSILJAMO DENAR, IZVAŽAMO POLJEDELSKE IN INDUSTRIJSKE STROJE TER VSAKO VREDNE STVARI V STARI KRAJ.

TVRDKA JE SLOVENSKA IN IMA DRAVNO DOVOLJENJE ZA POSLOVANJE TER JE REGISTROVANA PO ZAKONU DRŽAVE NEW YORK.

EUROPEAN TRADING AND EXPORT CO.
85 NINTH AVE.,
NEW YORK, N. Y.

LEO ŠTRUKELJ IN V. HORAK, lastnika.

Telegram: Slavis
Teleph. Chelsea 3966.

Farme naprodaj v državi New York.

Sedaj je čas, da se pripravite za spomlad. Kdor hoče kupiti farmo v kraju, kjer so dobri trgi, dobre vode, dobro podnebje, od 2 do 5 milj do železnice, v bližini kol. Kdor hoče zemljo na kateri zraste po 250 bušlov krompirja na akre in vsi drugi pridelki obrodijo ravno tako kot farmo želite, vse drugo bo na naši skrbi.

THE ZULICH FARM AGENCY,
EAST WORCESTER, N. Y.

SLOVENCE POZOR!

Potrebujemo dekleta za delo v prijazni tovarni, čisto in stalno delo, dobra plača. Pridite osebno na naslov: 2133 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

ZELITE POTOVATI DOMOV?

Če se imate poročeni listek ali ne, pišite ali pa pridite v svojo lastno krovit k ležnji terki EMIL KISS, 123 Second Ave., New York, N. Y.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podpora Jednota.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2857-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODESK.

PREDSEDNIK: Vincenc Cahnar, 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hrst, Box 140, Camsburg, Pa.
TAJNIK: JOHN VERDERHAR, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDJELA: Paul Berger, 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
BLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POKOTNI ODESK.

Jula Ambrošič, predsednik, Box 321, Camsburg, Pa.
John Underwood, 408 May St., Springfield, Ill.
Martin Zelenhar, Box 278, Barberton, Ohio.
Joe Radich, Box 422, Smithton, Pa.
Frank Sumrak, 2800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODESK.

OBREDNE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZGODNO OKROŽJE: Rudolf Pleterski, Box 439, Bridgeville, Pa.
Anton Radich, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Silar, Box 104, Green, Kans., za Jugoslad.
Leo Kuchar, Box 245, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 19817 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio.
Johab Ambrošič, 416 Pierce St., Euclid, Ohio.
Joe Kolan, 1007, E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Cahnar, Jula Ambrošič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Jula Trdelj, Box 181, Lawrence, Pa.
John Owen, 242 Englewood, Detroit, Mich.
Joe Stult, 1101 E. 62 St., Cleveland, Ohio.
Mary Udevik, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VROVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6228 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jula Zvertnik.

POZORI! — Vse denarne poljizave in stvari, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošilja na naslov: John Verderhar, 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse denarne listilike podpore naj se pošljejo Paul Bergerju, najbližji bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse pritožbe glede poljizave v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo M. Petroviču, predsedniku zdravstvenega odbora, čigar naslov je spodaj.

Vsi prispevi na gl. poradni odesk se naj pošljejo na naslov: Jula Ambrošič, Box 321, Camsburg, Pa.

Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošljejo predsedniku zdravstvenega odbora Vincenc Cahnarju.

Vsi dopisi in drugi spisi, namizila, ugani, naročila in spisi vseh vrst, kar je v zvezi s glasilom jednota naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Slovinci, Hrvatje in Srbi

7 Ste li pri volji prihraniti denar?

In v letem času poslati hitro pomoč valim sorodnikom, tedaj pošljite denar preko naše banke, ker mi delamo najceneje, najgotovje in najhitreje.

Naš sistem poljizanja denarja je najprekonejši, in naši predstavniki na drugi strani takoj izplačajo denar brez vsakega odhoda.

Ena poskušnja vas prepriča in nikar vam ne bode žal ako nam pišete za nadaljnja pojasnila, katere vam damo dragevolje.

John Nemeth State Bank
1597 Second Ave., cor. 83rd St.,
NEW YORK CITY

NEW YORK

JE SREDIŠČE SVETOVNEGA PROMETA V VSEH OZIRIH.

Denarne poljizave — Potovanje v stari kraj — Svoje in prijateljske dobite in denarje — vse to se izvrši najhitreje in najzanesljiveje v velikem New Yorku s posredovanjem v obca znane, nad DVAJSET let obstoječe ter zlasti našim rojakom prijubljene

POTNIŠKE PISARNE IN BANKE
EMIL KISS

Ta tediha pošljite denar zanesljivo, hitro in po najnižji denarji ceni, zastopa vse poročilne družbe, instalira manjke (DRAFTS) na vse zanesljive denarne zavode evropske, ameriške, denarne vinge, jih obstrajajo od dneva vložitve in izplačajo vinge brez odgovora.

Ta tediha Vam daje GARANCIJO za vse poslovanje.

Če kaj potrebujete, NE poskušajte druga, tamvaj vselej vprašajte to tediha za pojasnila, katere dobite brezplačno. Pišite ali pridite osebno na:

EMIL KISS,
133 SECOND AVE., cor. 8th St.,
NEW YORK, N. Y.

Vstanovljeno 1896.

Phone: Orchard 4336.

Pod nadzorstvom državnega bančnega oddelka.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njenimi idejami, podpiraj trgovalo, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imamo vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,

Hornalia, Pa.

NAROČNIKOM V POJASNILO.

Za oglašje so odgovorni le oglaševalci sami. Mi ne sprejemamo do njih nobene odgovornosti. Vsek, kdor kaj kupi iz oglašev in če mu ni všeč, naj sam nobi pripiše. Vse odgovornosti in posledice naj nosi kupci sam. Upravištvu lista.

